

Universita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

OPONENTSKÝ POSUDEK

Disertační práce: **Přidaná hodnota ve vzdělávání**

Autor: **Ing. Radim Ryška**

Školitel: **Doc. PhDr. Eliška Walterová, CS.**

Oponent: **Doc. Jaroslav Kalous, PhD.**, Katedra veřejné a sociální politiky Institutu sociologických studií, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Disertační práce Ing. Radima Ryšky se zabývá tématem, které je velmi aktuální, v českém kontextu zvláště v souvislosti s probíhající kurikulární reformou. Autor se jím zabývá již delší dobu: Zpracoval podkladovou studii o tomto tématu pro OECD (Ryška, 2006), přednášku *Přidaná hodnota ve vzdělávání: perspektivy v českém vzdělávacím systému* (2007), na svém pracovišti – Středisku vzdělávací politiky - byl hlavním garantem projektu Kvalita II. a hlavním editorem výsledné publikace *Kvalita škol a hodnocení výsledků vzdělávání* (Ryška, 2008). Bez pochyby patří v této oblasti k našim nejpřednějším odborníkům.

Cílem práce je „posoudit různé aspekty modelování přidané hodnoty a jeho využití v reálných podmínkách školského systému“ (s. 7). Cíl je pak dále zúžen a konkretizován do pěti výzkumných otázek (s. 8):

1. *Je zjišťování přidané hodnoty využitelné na všech úrovních počátečního vzdělávání?*
2. *Jak rozumět široké a úzké formulaci konceptu zjišťování přidané hodnoty ve vzdělávání?*
3. *Je zjišťování přidané hodnoty využitelné jen v oblastech kognitivních dovedností, nebo může být rozšířeno i na oblasti nekognitivní?*
4. *Je modelování přidané hodnoty vhodným nástrojem pro určování efektivity učitelů?*
5. *Jsou data o výsledcích vzdělávání na úrovni škol využitelná pro stanovení přidané hodnoty?*

Práce má rozsah 145 stran, je dobře strukturovaná a její obsah je zasvěcen hledání odpovědí na výše uvedené otázky. Je třeba konstatovat, že hledání úspěšnému. V závěru práce je autor schopen formulovat odpovědi na všechny položené výzkumné otázky. K výsledku se dopracovává systematickým a metodologicky správným postupem.

Práce je obsáhlá, je v ní vše potřebné, ale přesto mi v ní něco schází: Problematikou přidané hodnoty ve vzdělávání se v ČR nezabývá mnoho lidí, proto bych předpokládal, že v disertační práci budou uvedeny všechny publikace (je jich opravdu jen několik), které k tomuto tématu byly napsány v českém jazyce. Ty by mohly být komentovány, třeba kriticky. Není tomu tak, (viz např. Polechová, P.: *Přidaná hodnota není jen třešnička na dortu*. <http://old.rvp.cz/clanek/1796>), chybí též komentář projektů *Scia Vektor*, *Přidaná hodnota ve výsledcích středních škol s maturitou*, *Evaluaace: Přidaná hodnota ve výsledcích středních škol bez maturity na přihlášených školách na území hlavního města Prahy* aj.

Z formálního hlediska působí práce velmi úhledně. Je vidět, že na ní bylo pracováno s velkou péčí, zvláště je třeba pochválit velmi pěkné grafy. Má všechny formální náležitosti a jen velmi málo formálních nedostatků, např.:

- Na titulní stránce disertační práce je uveden školitel „Eva“ (sic!) Walterová.
- V přehledu literatury chybí publikace, na kterou je odkazováno na s. 99 – Koucký, Kovařovic, 2004, anebo je obráceno pořadí autorů?

Dotazy oponenta k obhajobě disertační práce

1. V minulém roce vydalo OECD publikaci „*Measuring Improvements in Learning Outcomes: Best Practices to Assess the Value-Added of School*“. Jaká je „přidaná hodnota“ této disertační práce oproti publikaci OECD ?
2. Jaký je vztah připravované státní maturity k rozvoji evaluační kultury v české vzdělávací soustavě, konkrétně pak k využití konceptu přidané hodnoty?

Závěr:

Autor zpracoval společensky významné téma a předložil rozsáhlou práci, ve které shromáždil velké množství relevantních informací z širokého spektra zdrojů, syntetizoval je a prokázal tak opakovaně svou schopnost samostatně vědecky pracovat. **Práce splňuje požadavky na doktorskou disertaci v oboru pedagogika** (projednané a schválené Oborovou radou pedagogiky PedF UK v Praze dne 5. 11. 2007), doporučuji ji publikovat pro širší pedagogickou veřejnost.

V Praze, 18.9.2009